

บทที่ 2

วรรณคดี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในงานวิจัย เรื่องปัญหาการปฏิบัติงานของครูวิทยาคำลัตรีระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกและนำเสนอตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ขอบข่ายงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. หน้าที่ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. งานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา
4. งานธุรการ
5. งานปกครองนักเรียน
6. งานกิจกรรมนักเรียน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขอบข่ายงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา

โรเบิร์ต เอส ฟิสก์ (Robert S. Fisk 1957: 211-225) ได้แบ่งงานของโรงเรียนออกเป็น 4 ประการคือ

1. งานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน
2. งานด้านวิชาการ
3. งานด้านบุคลากร
4. งานด้านธุรการ การเงินและบริการ

เอ็ดเวิร์ด ดับบลิว สมิธ (Edward W. Smith 1961: 170) ได้แบ่งงานของโรงเรียนออกเป็น 7 ประการ และเรียงลำดับความสำคัญพร้อมทั้งเปรียบเทียบเป็นร้อยละดังนี้

1. งานด้านหลักสูตร	ร้อยละ 40
2. งานด้านครูและเจ้าหน้าที่	ร้อยละ 20

3. งานด้านกิจการนักเรียน	ร้อยละ 20
4. งานทั่ว ๆ ไป	ร้อยละ 5
5. งานด้านการเงิน	ร้อยละ 5
6. งานด้านอาคารสถานที่	ร้อยละ 5
7. งานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	ร้อยละ 5

แวน มิลเลอร์ (Van Miller 1965: 375-440) ได้แบ่งงานในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. งานเกี่ยวกับนักเรียน
2. โปรแกรมการเรียนการสอน
3. การปฏิบัติงานตามโปรแกรมการสอน
4. งานบริหารงานบุคลากรที่ไม่ใช่ผู้สอน
5. งานด้านอาคารสถานที่
6. อุปกรณ์การศึกษา
7. งานบริการส่งเสริมวิชาการ
8. งานด้านการเงิน
9. งานเกี่ยวกับการประเมินผล

กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา (2519:7) ได้กล่าวในคู่มือของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา ถึง เรื่องงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ผู้บริหารควรทราบคือ

1. งานการกำหนดแผนปฏิบัติงาน และการพัฒนาโรงเรียน
2. งานวิชาการ
3. งานกิจการนักเรียน
4. งานบุคคล
5. อาคารสถานที่
6. งานเกี่ยวกับชุมชนและงานประชาสัมพันธ์
7. กิจกรรมเสริมหลักสูตร

พนัส หันนาคินทร์ (2521: 148) ได้จัดรูปของการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยม
เป็นฝ่ายใหญ่ ๆ 3 ฝ่ายคือ

1. ฝ่ายวิชาการ (Academic affairs) ทำหน้าที่ควบคุมดูแล การจัดการเรียนการสอน เช่น การจัดวิชาเรียน ตารางสอน การจัดครูเข้าทำการสอน ควบคุมคุณภาพของการสอน การจัดการประเมินผลการสอบของครู หรือของนักเรียนเพื่อการเลื่อนชั้น หรือการเลือกเรียนวิชาต่าง ๆ เป็นต้น :

2. ฝ่ายธุรการ (Business affairs) ทำหน้าที่ให้บริการแก่ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายกิจการนักเรียน ควบคุมด้านการใช้จ่ายเงิน การติดต่อกับสถาบัน หรือเอกชนภายนอก การจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ การปฏิบัติงานประจำของโรงเรียน เป็นต้น

3. ฝ่ายกิจการนักเรียน (Student affairs) ทำหน้าที่ปกครอง และให้บริการแก่นักเรียนเพื่อให้เกิดความสะดวกในการศึกษาเล่าเรียน การจัดกิจกรรมนักเรียนเพื่อเสริมสร้างให้เกิดความสมบูรณ์ในการเรียนการสอนยิ่งขึ้น และการจัดบริการแนะนำเพื่อช่วยแก้ปัญหาบางอย่าง รวมทั้งแนะช่องทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่นักเรียนต้องประสบอยู่ด้วย

ในโรงเรียนใหญ่ ๆ บางที่ยังมีฝ่ายพัฒนา และประชาสัมพันธ์อีกฝ่ายหนึ่ง แต่ในโรงเรียนเล็ก ๆ มักจะสัดเข้ากับฝ่ายธุรการ

กฤษฎีกา ส.ร. (2523: 356-357) ได้กล่าวถึง งานของโรงเรียนที่ผู้บริหารจะต้องทำหน้าที่ไว้ 8 ประการคือ

1. การบริหารบุคลากรในโรงเรียน
2. การปกครองและการแนะแนวนักเรียน
3. งานวิชาการ
4. งานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชุมนุมชมรม
5. การจัดระบบบริหารโรงเรียน
6. การสัดเกี่ยวกับอาคารสถานที่
7. การบริหารงานธุรการ
8. การประเมินผลงาน

กฤษฎีกา วรุตบางกุง (2523: 25) ได้กำหนดงานและขอบข่ายของงานในโรงเรียนไว้ 5 ประการด้วยกันคือ

1. งานในหน้าที่ทำการสอน (Teaching function)

2. งานในหน้าที่นิเทศ (Supervision function)
3. งานในหน้าที่ธุรการ (Management function)
4. งานในหน้าที่บริการนักเรียน (Special service function)
5. งานในหน้าที่บริหารทั่วไป (General administrative function)

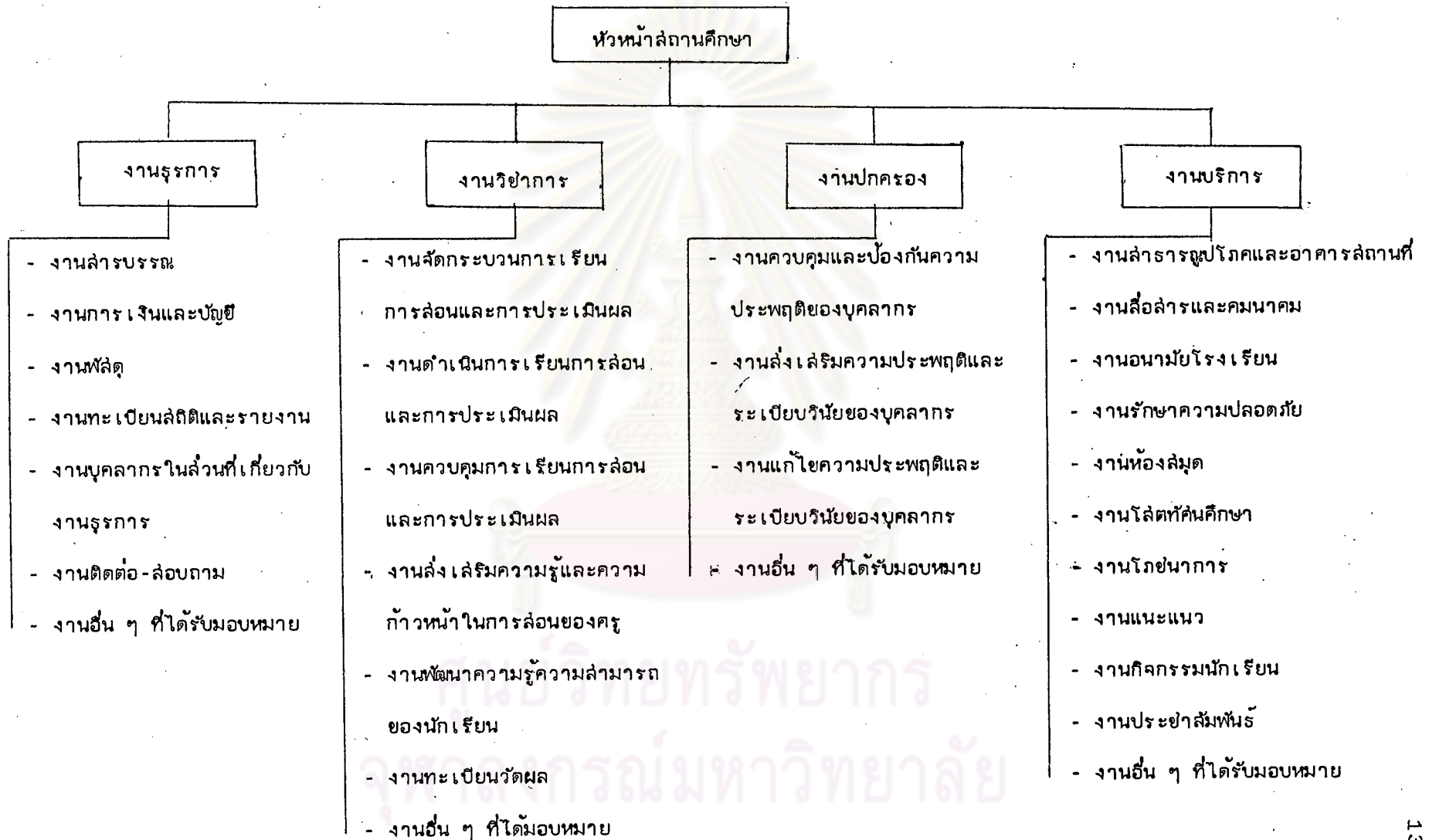
นพพงษ์ บุญจิตราศุลย์ (2525: 99) ได้แบ่งงานการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ไว้ 5 ประการคือ

1. งานด้านวิชาการ
2. งานด้านบุคลากร
3. งานกิจการนักเรียน
4. งานธุรการ การเงิน และบริการ
5. งานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

กรมสามัญศึกษา (2525: 5) พิจารณาให้โรงเรียนมัธยมศึกษาแบ่งงานในโรงเรียน
ออกเป็น 4 งานใหญ่ ๆ คือ งานธุรการ งานปกครอง งานวิชาการ และงานบริการ ซึ่งแต่
ละหน่วยงานแบ่งออกเป็นงานย่อย ๆ ตามแผนภูมิดังนี้

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอบข่ายการบริหารงานในสถานศึกษา

ในการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่าย ของโรงเรียนจากแผนภูมิ พอสรุปได้ดังนี้

1. งานฝ่ายธุรการ เป็นงานที่คอยสนับสนุนให้บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ภายในโรงเรียนทำงานได้คล่องตัว ซึ่งงานธุรการนั้น ได้แก่ งานสารบรรณ การเงิน วัสดุครุภัณฑ์ งานทะเบียนประวัติ งานบุคลากร งานติดต่อ-สอบถาม และการวางแผน
2. งานวิชาการ เป็นงานที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน งานส่งเสริมและพัฒนาความรู้ การประเมิน งานทะเบียนวัดผล การนิเทศ และการวางแผนการสอน เป็นต้น
3. งานปกครอง เป็นงานที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งของโรงเรียน คือเป็นฝ่ายที่ช่วยควบคุม ส่งเสริม และแก้ไขในเรื่องของความประพฤติ ระเบียบวินัยของนักเรียน
4. งานบริการ เป็นงานที่จะช่วยให้การเรียนการสอนให้เกิดผลดี ซึ่งได้แก่ งานห้องสมุด งานแนะแนว การปฐมพยาบาล งานสื่อสารและประชาสัมพันธ์ งานรักษาความปลอดภัย งานโภชนาการ

จากการศึกษาขอบข่ายของงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา พอสรุปได้ดังนี้

1. งานเกี่ยวกับการเรียนการสอน คืองานวิชาการ
2. งานบริการและอำนวยความสะดวกเพื่อให้งานอื่น ๆ ดำเนินต่อไปได้ด้วยดี คืองานธุรการ และบริหาร
3. งานดูแลและส่งเสริมสมรรถภาพของนักเรียน คืองานด้านปกครอง และกิจกรรมนักเรียน

หน้าที่ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา

จากระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 (กรมสามัญศึกษา, หน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 1 2526: 1-2) ได้กำหนดตำแหน่งของข้าราชการครูเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. ตำแหน่งซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้สอน ในหน่วยงานทางการศึกษา ได้แก่ ครู (ป) คือครูสายปฏิบัติการสอน และครู (ล) คือครูสายสนับสนุนการสอน หรือครูสายบริการ มี 5 ตำแหน่ง คือ ครู 1, ครู 2, อาจารย์ 1, อาจารย์ 2 และอาจารย์ 3
2. ตำแหน่งซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้บริหารและให้การศึกษาในหน่วยงานทางการศึกษา

ได้แก่ ครู (บ) ซึ่งมีตำแหน่งเป็น ผู้ช่วยครูใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และผู้อำนวยการ

3. ตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการให้การศึกษาที่ไม่สังกัดสถานศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการและเป็นตำแหน่งที่มีชื่อในการบริหาร เช่น สารวัตรนักเรียน และนักศึกษา ศึกษาพิเศษ ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์ ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์ ศึกษาธิการอำเภอ ศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการ จังหวัด ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์ และศึกษานิเทศก์

จากระเบียบข้าราชการครูดังกล่าวได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ และลักษณะของงาน ซึ่งครุทำหน้าที่คล้ายปฏิบัติการสอน ต้องปฏิบัติคือ

1. ✓ สอนและอบรมความรู้สามัญ หรือวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย
2. ✓ อบรมศีลธรรม สรียา มารยาท ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องทางด้านความประพฤติของนักเรียนนักศึกษา
3. ✓ รับผิดชอบในกระบวนการเรียนการสอน เช่น เตรียมการสอน การวัดผล ประเมินผล หรือให้คำแนะนำและแนะแนวการศึกษา การแนะแนวอาชีพแก่นักเรียนนักศึกษา และผู้ปกครอง แนะนำปัญหาต่าง ๆ แก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชน เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาชีวิต หรือสอนและอบรมความรู้สามัญ หรือวิชาชีพแก่ประชาชน
4. ให้คำปรึกษาหารือ ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนนักศึกษา
5. จัดบริการด้านวิชาการ และร่วมมือกับฝ่ายวิชาการของสถานศึกษา หรือหน่วยงานอื่น ในวิชาที่รับผิดชอบ
6. ให้บริการแก่สังคมในด้านวิชาการ และด้านอื่น ๆ เช่น เป็นที่ปรึกษาให้ความรู้ เป็นผู้นำหรือร่วมกิจกรรมของสังคม
7. ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย นิเทศหรือช่วยนิเทศ
8. รวบรวมวิทยาการ และประสบการณ์ใหม่ ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
9. ปฏิบัติงานให้บริการทางการศึกษา หรือการส่งเสริมการเรียนการสอน เช่น การควบคุมดูแล จัดทำ ผลิตภัณฑ์และบำรุงรักษาวัสดุที่สูญปรกติทางการศึกษา

10. ให้บริการทางสุขภาพอนามัย โภชนาการ ห้องสมุด

11. ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

จากลักษณะงานที่ปฏิบัติของครูสายงานผู้สอน พอสรุปได้ว่า

1. ครูต้องรับผิดชอบในกระบวนการเรียนการสอน เช่น การเตรียมการสอน การวัดผลประเมินผล หรือให้คำแนะนำ และแนะแนวการศึกษา ซึ่งจัดเป็นงาน ทางด้านวิชาการ
2. ครูต้องอบรมศีลธรรม จรรยา มารยาท ขนบธรรมเนียมประเพณี และ วัฒนธรรม รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องทางด้านความประพฤติของนักเรียน นักศึกษา ซึ่งจัดเป็นงาน ด้านปกครอง
- 3/ ครูต้องให้คำปรึกษาหารือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน นักศึกษา และเป็นผู้นำ หรือร่วมกิจกรรมของสังคม

งานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ความหมายของงานวิชาการ

ภิญโญ สาร (2514 : 232) ให้ความหมายของงานวิชาการว่า * เป็นงาน กิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการสอนนักเรียนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด "

ลัษิตา คุณานุกร (2518 : 157) กล่าวว่า "งานวิชาการภายในโรงเรียนหาได้ มีความหมายแคบ ๆ อย่างที่เข้าใจทั่ว ๆ ไป ถึงการเรียนการสอนในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยัง หมายถึงกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างภายในโรงเรียนที่ก่อให้เกิดความรู้ และการศึกษาของเด็ก "

กรมสามัญศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา 2519 : 208) ให้ความหมายว่า "งานวิชาการเป็นหลักของโรงเรียน ไม่ว่าจะ เป็นโรงเรียนประเภทใด มาตรฐาน หรือคุณภาพการศึกษา มักจะได้รับการพิจารณาชั้นมูลฐานจาก ผลงาน หรือคุณภาพการศึกษาจาก ผลงานด้านวิชาการ เป็นพิเศษ "

ดังนั้นงานวิชาการจึง เป็นงานทุกชนิดในโรงเรียนซึ่ง เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียน การสอน เพื่อจะปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดความรู้แก่นักเรียนในทางที่พึงประสงค์

ผู้ปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา

1. หัวหน้าสถานศึกษา หัวหน้าสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญ ที่จะทำให้การบริหารงานของโรงเรียนเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย หัวหน้าสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน

2. ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ เป็นผู้ที่มีความสำคัญในการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียน รองลงมาจากหัวหน้าสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (กระทรวงศึกษาธิการ 2522 : 15) ได้ยึดตามแนวของคุรุสภา กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ 12 ประการคือ

1. ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียน
2. เป็นที่ปรึกษาของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับงานวิชาการของโรงเรียน
3. ควบคุมการเรียนการสอน จัดตารางสอน จัดครูเข้าสอนในชั้นต่าง ๆ ทุกสาขาวิชาที่เปิดสอนในโรงเรียน
4. จัดให้มีรายการสอนที่สมบูรณ์ให้แก่ครูทุกสาขาวิชา เป็นรายวิชา ดำเนินการให้ทุกวิชามีอุปกรณ์เครื่องมือ และวัสดุฝึกให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน
5. ประเมินการค่าวัสดุฝึก ค่าทดสอบทุกวิชาตามจำนวนเงินที่เรียกเก็บจากนักเรียน
6. นิเทศการสอน และการประสานงานกับหัวหน้าหมวดวิชาในด้านการสอน การวัดผลและการประเมินผล ตลอดจนการจัดโปรแกรม การใช้เครื่องมือวัสดุฝึก และการใช้ห้องสมุด
7. รวบรวมการสอนทุกวิชา ตรวจสอบความถูกต้องของการวัดผล ส่งผลการเรียนให้ครูที่รับผิดชอบเกี่ยวกับทะเบียน
8. จัดโปรแกรมการเรียนเท่าที่โรงเรียนจะเปิดสอนได้
9. ประเมินผลงานทางวิชาการ พร้อมทั้งอุปสรรค เสนอผู้บริหาร เมื่อสิ้นปีการศึกษา

10. จัดปฐมนิเทศแก่ครูที่เข้าใหม่ ถึงนโยบาย และวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนของโรงเรียน
11. ให้บริการแก่สังคมในด้านวิชาการ
12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

๖๓ จุลพรหม (2520: 66-67) ได้สรุปความเห็นของสุตใจ เหล่าสุนทรพณีย์ หันนาคินทร์ ชาลี ไทยภักดี และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2518 ถึงหน้าที่ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการไว้ดังนี้

1. ควบคุมดูแลให้การเรียนการสอนเป็นไปโดยความเรียบร้อย ครูเข้าสอนหรือไม่ เต็มชั่วโมงหรือไม่ สอนจริง ๆ หรือไม่
2. ปรับปรุงงานวิชาการด้านต่าง ๆ ทั้งในแง่ปริมาณงาน และคุณภาพ
3. ส่งเสริม และสร้างความสะอาดต่าง ๆ ที่จะใช้ในการสอน เช่น ตำราเรียน ตำราประกอบ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นต้น
4. ควบคุมคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน
5. ประสานงานระหว่างครู - อาจารย์ และผู้บริหารโรงเรียน
6. ช่วยนิเทศการสอน และการทำงานของครู
7. ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้เป็นไปตามกาลสมัย และเหมาะสมกับความสะอาดที่โรงเรียนมี
8. เล่นอความดีความชอบของผู้ร่วมงานต่อผู้บริหารโรงเรียน
9. งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้าหมวดเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญในด้านวิชาการอยู่มาก รองจากผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ต้องรับผิดชอบ ควบคุมดูแล และแนะนำครูภายในหมวดของตน การเรียนการสอนในโรงเรียน จะมีประสิทธิภาพแค่ไหน ย่อมขึ้นอยู่กับหัวหน้าหมวดวิชาเป็นอย่างมาก เพราะเป็นผู้ใกล้ชิดกับครูภายในหมวดของตนมากที่สุด

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (กรมสามัญศึกษา, หน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 1; 2526: 258) ได้อธิบายถึงวิธีการแต่งตั้งหัวหน้าหมวดวิชา และรองหัวหน้าหมวด

วิชา-พ.ศ. 2522 และได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าหมวดวิชาไว้ ดังต่อไปนี้

1. ทำการสอนในหมวดวิชาที่ตนรับผิดชอบ
  2. ช่วยหัวหน้าสถานศึกษาจัดโครงการเรียน และกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่เลือกเรียนโครงการนั้น ๆ
  3. จัดโครงการงบประมาณรายจ่ายในหมวดวิชาที่ตนรับผิดชอบ
  4. ควบคุมดูแลการเรียนการสอนในหมวดวิชาที่ตนรับผิดชอบให้เป็นไปตามหลักสูตร และรายการสอน
  5. วิเคราะห์หลักสูตร และข้อสอบวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาที่ตนรับผิดชอบ เพื่อให้สอนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
  6. ฝึกงานวิชาการในหมวดวิชาที่รับผิดชอบ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และการใช้วัสดุอุปกรณ์ของข้าราชการครูในหมวดวิชานั้น
  7. ดำเนินการจัดหาสื่อการเรียน เช่นหนังสือ เอกสาร วัสดุฝึก เอกสารประกอบการเรียนการสอน สำหรับใช้ในหมวดวิชาที่รับผิดชอบ
  8. ดำเนินการทดสอบ กำหนดแนวออกข้อสอบ และตรวจสอบความถูกต้องของข้อสอบวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาที่รับผิดชอบ
  9. ศึกษาค้นคว้าประเมินผลวิเคราะห์ และวิจัยเนื้อหา แนวทางปรับปรุง และแก้ไขปัญหางานวิชาการในหมวดวิชาที่รับผิดชอบ
  10. ติดตามประสานงานทางด้านวิชาการกับข้าราชการครู ทั้งในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษา
  11. ปฏิบัติงานอื่นตามที่หัวหน้าสถานศึกษามอบหมาย
4. ครู หมายถึง บุคคลกรที่ปฏิบัติการสอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญมากในโรงเรียน เพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิด และให้ความรู้แก่เด็กโดยตรง การศึกษาจะบรรลุตามเป้าหมายหรือไม่ สิ่งขึ้นอยู่กับครู เป็นสำคัญ

เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในด้านการสอนของครูนั้น กรมสามัญศึกษา (2519: 211-212) ได้กำหนดหน้าที่ของครูผู้สอนไว้ดังนี้

1. จัดทำโครงการสอน เตรียมการสอนในเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรให้สมบูรณ์ โดยมีลำดับขั้นตอนตามหลักการ
2. การเตรียมการสอน เตรียมการสอนในเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรให้สมบูรณ์ โดยมีลำดับขั้นตอนตามหลักการ
3. การเตรียมอุปกรณ์ จัดหาอุปกรณ์ที่พอจะใช้ในบทเรียนนั้น ๆ ให้ตรงตามจุดประสงค์ อุปกรณ์นั้น ๆ ท่าง่าย และประหยัด สามารถแก้ไขดัดแปลงใช้ได้หลาย ๆ โอกาส
4. การสอน ดำเนินการสอนโดยวิธีการตามลำดับขั้น ศึกษากรใช้อุปกรณ์ และใช้ให้ถูกต้องกับบทเรียน เหมาะสมกับเวลา และเก็บรักษาไว้ให้ดี มีการประเมินผล ตามกระบวนการเรียนการสอน แต่ละบทเรียนอย่างมีหลักวิชา แล้วแก้ไขข้อบกพร่องด้านการเรียน การสอนอยู่เสมอ
5. ดำเนินงานธุรการของข้อสอบ ออกข้อสอบให้เสร็จทัน และจัดพิมพ์ข้อสอบทันตามวัน ตามกำหนด ตรวจสอบข้อสอบทันเวลา และละเอียดละเอียดในการตรวจ รักษาความลับของข้อสอบ จัดคะแนนให้ถูกต้องตามกระบวนการให้คะแนน หรือระดับคะแนน
6. เสียสละเวลาในการสอนซ่อมเสริม หรือทบทวน ตลอดจนในชั่วโมงเพิ่มเติมนอกเหนือเวลาราชการ เพื่อให้การเรียนการสอนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น หรือให้ทันตามหลักสูตร
7. ควบคุมชั้นเรียนให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยอยู่เสมอ และหาทางช่วยป้องกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดด้วยความประพฤติ และเสริมสร้างทัศนคติที่ดีงามให้มีขึ้น
8. รักษาเวลาในการเข้าสอน และออกจากห้องสอน
9. หาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ๆ เพื่อความแม่นยำในวิชาที่สอน หรือเพื่อสร้างศรัทธาแก่ตนเอง
10. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เกี่ยวข้อง เช่น ใ้มีน้ำใจ มีความจริงใจ มีอัธยาศัยที่ดีต่อกัน เสริมสร้างความสามัคคี และความสงบสุข ไม่ก่อให้เกิดความแตกร้าง
11. มีความคิดริเริ่มในการสร้างสรรคงานของตนให้ดียิ่งขึ้น หรือเสนอแนะวิธีที่ดีในการที่จะพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น
12. ตรวจงานเด็ก และแก้ไขข้อผิดพลาดอยู่เสมอ ๆ

อนึ่งในการแบ่งงานให้ครูในด้านการสอน และกิจกรรมประกอบการสอนของครูนั้นทางโรงเรียนควรจะต้องพิจารณาถึงวุฒิ ความสามารถ และประสบการณ์ของผู้สอนให้มากที่สุด จำนวนคาบการสอนของครูต้องคำนึงถึงปริมาณงาน และความรับผิดชอบตามตำแหน่งหน้าที่

ครูสภาได้กำหนดเกณฑ์สำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการจัดชั่วโมงสอนดังนี้

ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ให้มีชั่วโมงสอนระหว่าง 18-20 คาบ/สัปดาห์

ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้มีชั่วโมงสอนระหว่าง 15-18 คาบ/สัปดาห์

แต่อย่างไรก็ตามงานของโรงเรียนนั้นไม่ใช่การสอน แต่เพียงอย่างเดียว งานประจำอื่น งานพิเศษอื่น ๆ ยังมีอีกมาก ดังนั้น ครูบางคนอาจจะสอนไม่เป็นไปตามเกณฑ์ของครูสภาที่กำหนดก็ถือว่าเป็นปริมาณงานเพียงพอที่จะขอความดีความชอบ เลื่อนขั้นเงินเดือนได้

จากลักษณะของงานวิชาการ และหน้าที่ของครูเกี่ยวกับการสอน สรุปได้ว่างานทางด้านวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ของนักเรียนทั้งภายในห้องและนอกห้องเรียน ซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับงานด้านนี้ ก็คือครูในโรงเรียน ซึ่งต้องปฏิบัติตามหน้าที่ไปตามที่ได้รับมอบหมาย ตามล่าขาริษาที่ตนเองถนัดให้ดีที่สุด

งานธุรการ

งานธุรการเป็นส่วนหนึ่งที่อยู่สนับสนุนในสำนักงานอื่น ๆ ในโรงเรียนด้านนี้ไม่ได้ด้วยดี ผู้บริหารการศึกษาจึงควรจะต้องเอาใจใส่ในงานในตำแหน่งนี้ให้มากที่สุด เพื่อให้ครู-อาจารย์ได้รับความสะดวกในการปฏิบัติงาน ได้มีผู้รู้หลายท่านได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานธุรการไว้ดังนี้

อีเมอร์ สตูปป์ และรัสเซลล์ จอนห์สัน (Emery Stoop and Rusell Johnson 1967: 22-27) ได้กล่าวถึง หน้าที่ของผู้บริหารในด้านเกี่ยวกับธุรกิจของโรงเรียน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับความคิดของนักการศึกษาไทยแล้วก็จะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันดังนี้

ผู้บริหารต้องเป็นนักบริหารธุรกิจ เพื่อจัดการเกี่ยวกับธุรกิจของโรงเรียนซึ่งได้แก่

1. งานเกี่ยวกับอาคารสถานที่ บริเวณโรงเรียน
2. งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และอุปกรณ์การสอน
3. งานที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณการเงิน
4. งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการอาหารกลางวัน

5. งานที่เกี่ยวกับทะเบียน และสถิติทุก ๆ อย่างของโรงเรียน
6. งานที่เกี่ยวกับนักเรียนโดยตรง

หนังสือ ทั้่นนาคินทร (2513: 227) ได้ให้ความเห็นว่า งานธุรการนั้นแบ่งออกได้ เป็น 7 ประเภทด้วยกันคือ

1. งานสารบรรณ
2. งานการเงิน
3. การตัดท่างบประมาณประจำปี
4. การควบคุมพัสดุครุภัณฑ์
5. งานทะเบียน นักเรียน การออกใบรับรองต่าง ๆ และการจัดรายงานกิจกรรมต่าง ๆ
6. การดูแลรักษาอาคารสถานที่
7. การประชาสัมพันธ์

กฤษฎีกา สําร (2513: 356-362) ได้กล่าวสรุปเกี่ยวกับงานธุรการ และการเงินไว้ดังนี้

1. การตัดโรงเรียน การตัดตารางเรียน ปฏิทินโรงเรียน
2. กิจกรรมนักเรียน ทะเบียนนักเรียน เวลาเรียน และสมุดรายงานต่าง ๆ
3. บุคลากรเกี่ยวกับครู คนงาน และภารโรง
4. หลักสูตร แบบเรียน และอุปกรณ์อื่น ๆ เกี่ยวกับการสอน
5. กิจกรรมต่าง ๆ เช่น เอกสารเกี่ยวกับกิจกรรม
6. งานธุรการทั่วไป ได้แก่ งานสารบรรณ การเงิน งบประมาณ พัสดุครุภัณฑ์
7. การบำรุงรักษา เพื่อประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ วารสารต่าง ๆ

กิจการเพื่อความปลอดภัยของโรงเรียน และบริการต่าง ๆ ของโรงเรียนที่มีแก่สาธารณะหน่วยงานอื่น

หน่วยงานของราชการ เช่น กรมสามัญศึกษา (พินิจ สุจริตธรรม 2518 : 41-43)

ได้กำหนดงานธุรการของโรงเรียนไว้ดังนี้

1. งานสารบรรณ

2. การรับเด็กเข้าเรียน
3. การเงินโรงเรียน
4. วัสดุครุภัณฑ์
5. ทะเบียน บัญชี และสถิติ
6. กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับโรงเรียน
7. การจัดทำรายงาน

จากเอกสารการอบรมครูใหญ่ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่วราขอาภาจักร
 รุ่นที่ 6 นั้น นิรมล สวัสดิบุตร (2519 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับงาน
 รุรการไว้ว่า งานรุรการคืองานอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากงานวิชาการ งานรุรการเป็นเครื่องช่วย
 ให้ความสะดวก และช่วยส่งเสริมงานด้านวิชาการ และช่วยให้โรงเรียนดำเนินงานกิจการอยู่ได้
 พร้อมกันนั้นก็ยังได้สรุปประเภทงานรุรการว่าประกอบไปด้วย

1. งานหนังสือในสำนักงาน
2. งานทะเบียนประวัติในโรงเรียน คน และสิ่งของ
3. งานการเงิน
4. งานที่เกี่ยวกับวัสดุครุภัณฑ์
5. งานที่วัดด้วยกำหนดเวลา
6. งานเก็บรักษาเอกสาร
7. งานบริการ
8. งานประชาสัมพันธ์
9. งานสวัสดิการผู้ทำงาน และนักเรียน

จากลักษณะและหน้าที่ของงานฝ่ายรุรการในโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นไปในการ
อำนวยความสะดวก มีงานบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับครู ที่ควรกล่าวถึงก็คือ

1. ✓ งานเกี่ยวกับการจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และอุปกรณ์การสอน
2. ✓ งานประชาสัมพันธ์ และสื่อสารในโรงเรียน
3. ✓ งานเกี่ยวกับสวัสดิการของครู
4. ✓ งานดูแลรักษาห้องเรียน อาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย และเหมาะสม

จะใช้งานได้ เช่น ห้องทดลอง เป็นต้น

งานปกครองนักเรียน

ครูนอกจากจะทำหน้าที่ การสอนแล้ว ครูยังต้องมีหน้าที่อบรมศีลธรรม จรรยา มารยาท ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องทางด้านความประพฤติของ นักเรียน ซึ่งถือเป็นงานด้านการปกครองนักเรียน (กรมสามัญศึกษา, หน่วยศึกษานิเทศก์ เขต การศึกษา 1 2526: 5)

จุดมุ่งหมายของงานฝ่ายปกครอง

มีผู้รู้หลายท่านได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของงานฝ่ายปกครองไว้ดังนี้

แฟรงค์ ซี เดวิส (Frank G. Davis 1949: 4) กล่าวว่า " การปกครอง นักเรียนเป็นกิจกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อส่งเสริมและเสริมสร้างปัญญา และประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน ทุกคนได้ดำเนินถึงความต้องการของแต่ละคน ซึ่งไม่เหมือนกัน "

กิลเบอร์ท ซี เรนนี่ (Gilbert C. Wrenn 1961: 57-60) ให้ความเห็นว่า การปกครองนักเรียนมีจุดมุ่งหมายพอสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อสนองความต้องการของนักเรียน ในฐานะที่เขาได้เป็นสมาชิกของ สังคม และในฐานะที่เป็นประชากรของชาติ และของโลก
2. เพื่อเป็นการวิเคราะห์ความต้องการของนักเรียน และจัดกิจกรรม และ อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการเหล่านั้น
3. เพื่อเป็นการปรับปรุง และบำรุงขวัญของสมาชิกในสถานศึกษา และเพื่อที่จะใช้สถานศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการสร้างสรรคความก้าวหน้าให้แก่สังคม
4. เพื่อเป็นการมุ่งเน้นที่นักเรียนแต่ละคน เพื่อจะเพิ่มพูนความรู้ ความ สามารถ และวุฒิภาวะให้นักเรียนแต่ละคนอันจะทำให้ประสิทธิภาพของสถานศึกษา และมาตรฐาน ของสังคมสูงขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา (2520: 42) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมาย ของการปกครองนักเรียนไว้ว่า

1. เพื่อปกครองนักเรียนอย่างใกล้ชิด
2. เพื่อให้รู้ความเคลื่อนไหวของนักเรียน

3. เพื่อให้เป็นผู้ที่ใกล้ชิดพ่อนักเรียนจะระบายความคิดและความทุกข์
ได้ตลอดทั้งช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน

4. เพื่อช่วยป้องกันเหตุการณ์ร้ายที่เกิดขึ้น และถ้าเกิดขึ้นแล้ว จะช่วยระงับ
เหตุการณ์เหล่านั้น

ในการสัมมนาการวิชาการมัธยมศึกษาวิมล (ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524 : 4) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการปกครองนักเรียนไว้ว่า

1. เพื่อเป็นการเสริมสร้าง และดำรงไว้ซึ่งลักษณะความเจริญก้าวหน้าทั้งมวล
ของโรงเรียน

2. เพื่อเป็นการเตรียมตัวให้นักเรียนรู้จักทำงานเป็น

3. เพื่อเป็นการส่งเสริมที่จะให้มีการปลูกฝังวินัยของตนเองไว้เป็นรากฐาน
ในตัวของเด็กนักเรียนเหล่านั้น

จากความมุ่งหมายของการปกครองนักเรียนที่ได้กล่าวมานั้น พอสรุปได้ว่า
ความมุ่งหมายของการปกครองนักเรียนในโรงเรียนนั้นเป็นการ สัตถิยกรรม เพื่อจะเพิ่มพูน
ประสิทธิภาพให้แก่เด็กนักเรียน เพื่อให้เขาสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ของสังคม และสามารถ
ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นสุข

หน้าที่และความรับผิดชอบของฝ่ายปกครองนักเรียน

จากผลการสัมมนาของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายปกครองของโรงเรียนมัธยมศึกษา ใน
ส่วนกลางซึ่งได้เสนอเกี่ยวกับหน้าที่ของฝ่ายปกครองนักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญ
ศึกษา 2520 : 14-17) ไว้ดังนี้

1. เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในโรงเรียน ได้แก่การติดตั้ง
คณะกรรมการฝ่ายปกครอง เพื่อเป็นแกนกลาง และรับผิดชอบในการปฏิบัติงานเพื่อควบคุมดูแล
ความสงบเรียบร้อยภายในโรงเรียน

2. งานเกี่ยวกับการสร้างความมีวินัยของนักเรียน ซึ่งได้แก่

2.1 การอบรมชี้แจงและแนะนำให้นักเรียนเข้าใจกฎ ระเบียบ และ
ข้อบังคับต่าง ๆ

2.2 การติดต่อประสานงานกับครู อาจารย์ประจำชั้น ครูที่ปรึกษา ครูหัวหน้าระดับคณะ หรือฝ่ายแนะแนวเพื่อแก้ปัญหาและการปฏิบัติตนของนักเรียน เพื่อให้ถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับ และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่วางไว้

2.3 การติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาในการปฏิบัติตนที่ผิดระเบียบของนักเรียน

2.4 การควบคุมดูแล กวดขันให้แก่นักเรียนได้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนโดยเฉพาะเรื่อง การแต่งกายเครื่องแบบนักเรียน การมาเรียน การมาให้ทันเวลา การหนีเรียน หรือการหนีโรงเรียนของนักเรียน เป็นต้น

3. การรักษาวินัยของนักเรียน การฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือข้อบังคับของโรงเรียนซึ่งนักเรียนมักจะมีเป็นประจำและเป็นหน้าที่ของฝ่ายปกครองที่จะต้องดำเนินการได้แก่

3.1 การล่อลวงข้อเท็จจริง

3.2 การตั้งคณะกรรมการขึ้นสอบสวนพิจารณาโทษทางวินัย

3.3 การลงโทษ ซึ่งจะใช้ระเบียบว่าด้วยการลงโทษของกระทรวง

ศึกษาธิการ

3.4 การติดต่อประสานงานกับครู- อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียนซึ่งได้แก่ ฝ่ายแนะแนว ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ และฝ่ายบริหาร

4. งานสวัสดิการของครู และนักเรียน การเอาใจใส่ในการจัดสวัสดิการให้ความสะอาดแก่นักเรียนเป็นเรื่องจำเป็นที่จะช่วยในเรื่องความสงบเรียบร้อย และความมีวินัยของนักเรียน ได้มากเช่น ความสะอาดของบริเวณอาคารสถานที่ การจัดการควบคุมการจำหน่ายอาหารในโรงเรียน ให้มีคุณค่า

นอกจากงานปกครองนักเรียนดังกล่าวแล้ว กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา (2520: 17) ได้กำหนดให้ฝ่ายปกครองนักเรียนมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ควบคุมดูแลคณะสี อาคารให้เป็นไปโดยเรียบร้อยตามนโยบายของโรงเรียน

ในโรงเรียน

2. ควบคุมดูแลเกี่ยวกับความประพฤติและระเบียบวินัยของนักเรียน
3. สัตและควบคุมดูแลการปฏิบัติหน้าที่ครู เวรประจำวัน
4. ประสานงานกับองค์การ และสมาคมที่ตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการศึกษา
5. ติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองและชุมชน
6. ประสานงานกับฝ่ายอื่น ๆ เช่น ฝ่ายแนะแนว ฝ่ายวิชาการ ฝ่าย

ธุรการ และฝ่ายบริหาร

จากหน้าที่ของฝ่ายปกครองนักเรียนของโรงเรียนที่ได้กล่าวมาแล้วจะเห็นว่าการงานของฝ่ายปกครองนั้น เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรในโรงเรียน คือ ครู และนักเรียน และบุคคลภายนอก คือ ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน ดังนั้นครูจะต้องร่วมมือกับฝ่ายปกครองของโรงเรียน เพื่อทำให้งานปกครองของโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจจะพอสรุปงานของครูเกี่ยวกับงานปกครองนักเรียนได้ดังนี้

1. งานควบคุมดูแลความประพฤติของนักเรียน
2. งานการแก้ไขความประพฤติของนักเรียน
3. งานส่งเสริมความประพฤติและการรักษา วินัยของนักเรียน
4. งานติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน
5. ปฏิบัติงานในหน้าที่ครู เวรประจำวัน
6. งานในฐานะอาจารย์ประจำชั้น ครูที่ปรึกษา
7. งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าสถานศึกษา

งานกิจกรรมนักเรียน

จากการกำหนดงานและหน้าที่ของครูฝ่ายปฏิบัติการสอนนั้นกำหนดให้ครูทุกคนมีหน้าที่ให้ความร่วมมือกับหมวดวิชากิจกรรมในสถานศึกษาที่ตนสังกัดอยู่ (กรมสามัญศึกษา, หน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 1 2526 : 256) โดยครูมีหน้าที่ให้คำปรึกษาหาหรือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนนักศึกษา ซึ่งครูควรมีความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานดังนี้

ความหมายของกิจกรรมนักเรียน

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของกิจกรรมนักเรียนไว้ดังนี้

โรเบิร์ต ดับบลิว เฟรดเดอริก (Robert W. Frederick 1959:6) ให้ความหมายว่า " กิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นโดยผู้เรียนสมัครใจที่จะเข้าร่วมดำเนินการเอง โดยความเห็นชอบ และสนับสนุนของอาจารย์ ไม่มีหน่วยกิตหรือคะแนนใด ๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเลื่อนชั้น และสำเร็จการศึกษา "

ก๊อ สวัสดิ์พาณิชย์ (2497:125) ให้ความหมายว่า " กิจกรรมนักเรียนหมายถึงงานที่ครูและนักเรียนจัดขึ้น เพื่อส่งเสริมความเจริญเติบโตของนักเรียนเพิ่มเติมที่บ่งไว้ในหลักสูตร "

ประดัด นิลพั่งงา (2524:25-26) ให้ความหมายว่า " กิจกรรมนักเรียนหมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งประสบการณ์ที่สถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียนเพื่อมุ่งความเจริญงอกงามของผู้เรียน "

กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ (2524:201) ให้ความหมายว่า " กิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อส่งเสริมการเรียนในหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อสนองความสนใจ และเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพ อุปนิสัยของนักเรียน ให้เหมาะสมกับสังคมประชาธิปไตย "

จากความหมายของกิจกรรมนักเรียนดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า กิจกรรมนักเรียนหมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียน ครู และนักเรียนร่วมกันจัดขึ้น เพื่อส่งเสริมการเรียนให้กว้างขวางขึ้น เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพและความเจริญงอกงามของนักเรียน

หน้าที่และความรับผิดชอบของครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน

กรมสามัญศึกษา (2526:6-7) กล่าวว่า หน้าที่และความรับผิดชอบของครูที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน มีดังนี้

1. รับผิดชอบการดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียน
2. จัดระเบียบข้อบังคับของแต่ละกิจกรรม
3. ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน เข้าใจความมุ่งหมาย และแนวทางจัดกิจกรรม

แต่ละกิจกรรม

4. ดำเนินการรับสมัครสมาชิก
5. จัดประชุมปฐมนิเทศแก่สมาชิก
6. ร่วมกับคณะกรรมการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติงาน และกำหนดโครงการ

ต่าง ๆ ของแต่ละกิจกรรม

7. สดทำปฏิทินปฏิบัติงาน
8. ควบคุมกิจกรรมให้เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงานของแต่ละกิจกรรม
9. ปรับปรุงให้ลุ่มาชิกได้พัฒนาตามนโยบายของทางโรงเรียน
10. ช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษาและร่วมทำกิจกรรมกับลุ่มาชิกอย่างใกล้ชิด
11. ประสานงานกับครู-อาจารย์ในโรงเรียน ครูที่ปรึกษากิจกรรมกับ

หัวหน้าหมวดกิจกรรม เพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปด้วยความราบรื่น

12. ประเมินผลการดำเนินการจัดกิจกรรมของลุ่มาชิกทุกครั้ง และทุกภาคเรียน เพื่อปรับปรุง

13. รายงานการประเมินผลต่อหัวหน้าหมวดกิจกรรมนักเรียน และหัวหน้าสถานศึกษา

หลักการจัดกิจกรรมนักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ (2524:198-199) ได้ให้หลักการจัดกิจกรรมนักเรียน ดังนี้

1. ต้องเป็นไปตามนโยบายหลักของรัฐบาลในการดำเนินงานพัฒนาการศึกษา เพื่อส่งเสริมความเจริญ และความมั่นคงของชาติ
2. จะต้องเป็นไปเพื่อวางรากฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
3. จะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้มีระเบียบวินัยในตนเอง
4. จะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนและครู
5. การจัดกิจกรรมจะต้องเป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ
6. การจัดกิจกรรมใด ๆ จะต้องมิโครงการ และระเบียบข้อบังคับของกิจกรรมโครงการ และระเบียบนั้นจะต้องเป็นของโรงเรียน
7. นักเรียนจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตามความสามารถ
8. ทุกกิจกรรมจะต้องมีครู-อาจารย์ ในโรงเรียนเข้าร่วมรับผิดชอบ

ดำเนินการ

9. บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมจะต้อง เป็นบุคคลที่อยู่ปัจจุบันในสถานศึกษานั้น เว้นแต่วิทยากรให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าสถานศึกษา
10. การจัดให้มีกิจกรรมเลือกใด ๆ หรือไม่ ให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าสถานศึกษานั้น
11. การจัดกิจกรรมใด ๆ ให้โรงเรียนควบคุมเรื่องการรับ-จ่าย หรือวัสดุของอื่น ๆ ให้เป็นไปตามระเบียบและประหยัด เพื่อความมั่นคง และปลอดภัยของชาติ
12. ในกรณีที่หัวหน้าสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่า กิจกรรมใด ๆ ไม่เหมาะสม มีภาระกระทำ หรืออาจนำมาซึ่งอันตรายต่อความมั่นคงของชาติ ให้หัวหน้าสถานศึกษาสั่งยกเลิกกิจกรรมนั้น ๆ เสีย

การวางแผนกิจกรรมนักเรียน

การทำทุกอย่างต้องมีการวางแผนงานล่วงหน้า ในการจัดกิจกรรมนักเรียนก็ควรจะต้องมีการวางแผนการล่วงหน้าไว้ด้วย

สุรินทร์ สรรสิริ (2509:36-37) ได้เสนอแนะกระบวนการวางแผนงานกิจกรรมนักเรียนไว้ 4 ขั้นตอนคือ

1. ยื่นยอมรับรู้สภาพการที่ยังแก้ไขไม่ได้เพียงพอ อาจเป็นเพราะกิจกรรมที่จัดให้มีขึ้นไม่ได้สนองความต้องการของนักเรียนทั่วไป หรือสอดคล้องกับวิถีชีวิตของกลุ่มน้อย
2. ยื่นศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น ให้แจ่มแจ้งแล้วพยายามแก้ไข
3. ยื่นจัดทำแผนให้สอดคล้องกับข้อมูล หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้มาด้วยความรอบคอบ
4. ยื่นเขียนแผน หรือจัดทำแผนงาน เมื่อเห็นว่าทุกสิ่งทุกอย่างเรียบร้อยแล้ว และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียน เห็นดีเห็นชอบจึงเขียนแผนงานกิจกรรมขึ้น เพื่อนำไปปฏิบัติ

ประดับ นิลพั่งงา (2524:131-133) ได้กล่าวถึง การวางแผนงานของคณะ

กรรมการดำเนินการวางแผนกิจกรรมนักเรียน ว่าจะต้องทำจนถึงสิ่งต่อไปนี้

1. สถานที่ภายในโรงเรียนที่จะใช้ปฏิบัติกิจกรรมนักเรียน
2. การวางบุคลากร ซึ่งได้แก่การวางตัวบุคลากรให้เหมาะสม
3. ศึกษาหลักสูตรคู่มือ การจัดกิจกรรมฉบับปัจจุบันที่ลุด
4. การวางแผนด้านงบประมาณเกี่ยวกับรายได้ รายจ่าย รวมทั้งการควบคุม

รายรับรายจ่ายด้วย

5. การจัดทำตารางกิจกรรม
6. ปฏิทินกิจกรรมนักเรียน
7. อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก
8. การเข้าใจให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรม
9. ควรวางแผนการตัดกิจกรรมให้สัมพันธ์ที่จะส่งเสริมความสัมพันธ์ ระหว่าง

โรงเรียนกับชุมชน

10. ในการวางแผนที่จะดำเนินการตัดกิจกรรมนักเรียนขึ้นใหม่ ควรพิจารณาใน

การพิจารณาว่า กิจกรรมที่ตัดขึ้นนั้น จะได้รับประโยชน์และสร้างความสนใจด้านใดบ้าง

การประเมินผลกิจกรรมนักเรียน

การทำงานทุกอย่างเมื่อทำเสร็จแล้ว ควรมีการประเมินผลการจัดด้วย เพื่อให้ทราบถึงข้อผิดพลาด จะได้นำมาแก้ไข ครูที่ปรึกษากิจกรรมควรจะได้มีการประเมินผลด้วยทุกครั้ง

สุรินทร์ สรรสิริ (2509:118) กล่าวว่า การประเมินผลกิจกรรมนักเรียนมีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ

1. เพื่อกิจกรรมที่ทำนั้นได้รับความสำเร็จเพียงใด
2. เพื่อค้นพบข้อดีเด่นและข้อเสียหาย
3. เพื่อปรับปรุงโปรแกรม

และสุรินทร์ สรรสิริ ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า หลักการที่ดีแห่งการประเมินผลกิจกรรมนักเรียนมี

8 ประการคือ

1. ต้องกระทำหลาย ๆ ด้าน เมื่อได้ผลแล้ว นำมาประมวลเข้าด้วยกันเพื่อ

เปลี่ยนแปลงแก้ไข

2. กิจกรรมร่วมหลักสูตรต้องประเมินผลทุกด้าน การวัดและบริการโปรแกรม
ต้องนำประเมินด้วย

3. ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการวัดกิจกรรมนักเรียนต้องช่วยกันประเมิน
4. เครื่องมือที่ใช้ ควรใช้เครื่องประเมินผลอย่างเป็นทางการ และไม่เป็น
ทางการ

5. ต้องค้นหาความจริง เปิดอกและใจกว้าง และรับฟังคำติชม
6. นำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์แล้ว เสนอแนะ
7. เก็บและรวบรวมระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับการประเมินผล
8. ต้องประเมินให้ต่อเนื่อง

ธัชนาภรณ์ เล่นาสักขณ์ (2517:45) กล่าวว่า " การประเมินผลวัดกิจกรรมนักเรียน
ควรวาง เกณฑ์ และมีแบบฟอร์มให้เหมือนกันทุกกิจกรรม และจัดทำรายงานสรุปผลไว้เป็น
หลักฐาน เพื่อจะได้นำไปใช้ปรับปรุงและแก้ไขการวัดกิจกรรมในครั้งต่อไป"

จากความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียนดังกล่าวมาแล้วข้างต้น พอจะสรุปหน้าที่ของ
ครู เพื่อทำให้งานซึ่งเกี่ยวกับการวัดกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนบรรลุตามเป้าหมายไว้ดังต่อไปนี้

1. วางแผนงานในการวัดกิจกรรมนักเรียนล่วงหน้า
2. ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนทราบ
3. ดำเนินการวัดกิจกรรมโดยมีนักเรียนร่วมมือด้วย
4. ประเมินผลกิจกรรมนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการวัดกิจกรรมครั้งต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูทั่ว ๆ ไป

งานวิจัยในประเทศ

นงนุช สาราภรณ์ (2513: 114-115) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษา
ลักษณะงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง" โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็น
อาจารย์ใหญ่และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 412 คน ผลการ
วิจัยพบว่า ครูในโรงเรียนมัธยมทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ ส่วนมากได้รับมอบหมาย

ให้ปฏิบัติงานตรงตามวุฒิ ความสามารถ และประสบการณ์ อัตราการทำงานของครูในโรงเรียน ทั้ง 3 ขนาด ใกล้เคียงกัน คืออยู่ระหว่าง 17-19 คาบต่อสัปดาห์ ปัญหาสำคัญที่สุดที่พบในการ ปฏิบัติงานของครู คือปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน อันได้แก่ปัญหาทางด้านการ เรียนและความประพฤติ ส่วนปัญหาอันตบร่อง ๆ ลงมา ได้แก่ปัญหาเกี่ยวกับระบบการปฏิบัติงาน ปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหาร ปัญหาเกี่ยวกับอัตราการล่นของครู และปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนอุปกรณ์การล่น

สุธรรม ประทานทรัพย์ (2520: 46 - 50) ได้ทำการศึกษาปัญหาซึ่งมี ความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่ล่นในระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เปรียบเทียบกับครูในจังหวัดใกล้เคียง ผู้วิจัยได้ส่งแบบลอบถามไปยังครูโรงเรียนรัฐบาลที่ล่น ในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 400 คน แยกเป็นครูในกรุงเทพมหานคร 231 คน ครูในจังหวัด ใกล้เคียง 169 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูในกรุงเทพมหานครกับครูในจังหวัดใกล้เคียงประสบ ปัญหาทั้งในด้านส่วนตัว บุคลิกภาพ ครอบครัว เศรษฐกิจ และปัญหาด้านสภาพการปฏิบัติงานแตก ต่างกัน ครูชายและครูหญิงประสบปัญหาส่วนตัว เกี่ยวกับเศรษฐกิจแตกต่างกัน และครูชายมีปัญหา ส่วนตัวมากกว่าครูหญิง ครูโลัดกับครูที่ล่นแล้วประสบปัญหาด้านสภาพการปฏิบัติงานแตกต่างกัน โดยครูโลัดประสบปัญหาในด้านสภาพการปฏิบัติงานมากกว่าครูที่ล่นแล้ว ครูที่มีประสบการณ์ใน การล่นต่างกันประสบปัญหาด้านสภาพการปฏิบัติงานแตกต่างกัน และครูที่ประสบปัญหาด้านสภาพ การปฏิบัติงานมากที่สุด ได้แก่ ครูที่มีประสบการณ์ในการล่น 1-2 ปี

วิชัย สันทรเทพา (2524: 129-131) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของ ครูสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา โดยใช้แบบลอบถามส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างประจำกรซึ่งเป็นครู สังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา จากโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ทั่วประเทศ จำนวน 615 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษา ได้แก่ ปัญหาส่วนตัวทั่วไป ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร นักเรียน การเรียนการล่น การเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ อัตราการทำงาน ผู้บริหาร ระบบการปฏิบัติงาน เพื่อนร่วมงาน สภาพแวดล้อม ในโรงเรียน และสวัสดิภาพและความมั่นคงในอาชีพ

2. ปัญหาที่ครูสังคมนศึกษาประสบอยู่ในระดับมาก เป็นปัญหาที่มีความสำคัญ และเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงาน คือ ครูสังคมนศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับการเลื่อนตามหลักสูตรใหม่ เนื้อหาบางเรื่องยากเกินไป ปริมาณของเนื้อหาดีมาก ไม่สัมพันธ์กับเวลาและหน่วยการเรียน ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของวิชาสังคมนศึกษา นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของวิชาสังคมนศึกษา ไม่สนใจ และไม่ตั้งใจเรียน ขาดทักษะการใช้แหล่งวิทยาการ และการแสดงความคิดเห็นวิเคราะห์ วิจารณ์ในการเรียนสังคมนศึกษา โรงเรียนขาดงบประมาณ คู่มือครู สื่อการสอน ตำรา และเอกสารต่าง ๆ ในการสนับสนุนการเรียนการสอนสังคมนศึกษา ครูสังคมนศึกษาขาดความรู้และทักษะในการใช้เทคนิคการสอนแบบใหม่ ๆ และครูสังคมนศึกษาไม่มีเส้นทางวิทยากรเท่าที่ควร

3. ปัญหาที่ครูสังคมนศึกษาในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคประสบอยู่โดยส่วนมากไม่แตกต่างกัน

4. ปัญหาที่ครูสังคมนศึกษาชายและหญิงประสบอยู่ไม่แตกต่างกัน

5. ปัญหาที่ครูสังคมนศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกับน้อยไม่แตกต่างกัน

คำฉิ่ง นกแก้ว (2524 : 81-83) ได้ศึกษาระดับความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงาน กลุ่มประชากรเป็นครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 3 จำนวน 443 คน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่ทำให้ครู-อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา รู้สึกพึงพอใจในการทำงานมากได้แก่ การได้รับความยอมรับนับถือ ความสำเร็จของงาน ความรับผิดชอบ และลักษณะของงาน ส่วนองค์ประกอบที่ครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา รู้สึกไม่พึงพอใจในการทำงานได้แก่ สภาพการทำงาน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา นโยบาย และการบริหาร เงินเดือนและประโยชน์เกื้อหนุน ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน และจากการเปรียบเทียบความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานระหว่างครู-อาจารย์เพศชายและเพศหญิง ระหว่างผู้ที่มีประสบการณ์ 1-10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป ระหว่างผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน พบว่าไม่แตกต่างกัน

วินัย จันดาวรรณ (2524 : 134) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 10 พบว่างานกิจกรรมนักเรียนเป็นงานที่โรงเรียนได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ปัญหาในการจัดได้แก่ ขาดงบประมาณสนับสนุน ขาดบุคลากรที่มี

ความรู้และความสามารถที่เหมาะสมกับหน้าที่ ครูไม่ค่อยให้ความสำคัญเท่าที่ควร และโรงเรียนไม่มีแผนงานในการจัดกิจกรรมนักเรียน

ชัยยุทธ ศรีสจร (2525 : 118-119) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานฝ่ายปกครองของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในเขตการศึกษา 3 โดยการสัมภาษณ์และสังเกตแบบล่องตามไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากร ซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายปกครอง หัวหน้าฝ่ายแนะแนว และอาจารย์ ผลการวิจัยพบว่า ในการปกครองนักเรียนมีปัญหาผู้ปกครองนักเรียนไม่ค่อยมาประชุม นักเรียนไม่กล้าเข้ามาขอคำปรึกษา นักเรียนมีมากแต่ครูมีน้อยดูแลไม่ทั่วถึง ครู-อาจารย์ในโรงเรียนไม่ค่อยร่วมมือและต้องทำการสอนสิ่งไม่ค่อยมีเวลาดูแลนักเรียน

มาฉิต ปัตตะแวว (2526 : 70-71) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในเขตการศึกษา 6 เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นผู้บริหารและครูในเขตการศึกษา 6 พบว่าปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนนั้นมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ยกเว้น เรื่องการขาดสื่อการเรียนและคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียน และเรื่องนักเรียนเลือกเข้ากิจกรรมตามเพื่อน แทนที่จะเลือกตามความสามารถและความถนัดของตนเอง ซึ่งผู้บริหารเห็นว่าเป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย ในขณะที่ครูเห็นว่าเป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก

งานวิจัยในต่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 1966 โรมัล เกล นาเปียร์ (Thomas Gayle Napier 1966 : 1228 - A) ได้ทำการวิจัยขงวิชาการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในเนบราสกา (Nebraska) ทุกท้องถิ่น โดยใช้ประชากร 789 คน ผลการวิจัยปรากฏว่าการที่ขงวิชาการปฏิบัติงานของครูสูงนั้นมีปัจจัยสำคัญ 13 ประการ ได้แก่

1. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับครู มีความเข้าใจและเห็นคุณค่าของครูแต่ละคน
2. ความสามารถในการบริหาร ก่อให้ครูเกิดความเชื่อมั่น
3. ครูได้รับการสนับสนุนให้ปฏิบัติตามระเบียบวินัย

4. ครูได้รับโอกาสให้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย
5. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกให้อย่างเพียงพอ
6. การจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในการสอนให้อย่างเพียงพอ
7. การมอบหมายงานสอนให้เหมาะสมกับความรู้ที่ได้ศึกษาอบรมมา
8. ครูได้รับความยุติธรรมและมีความเป็นธรรมในการมอบหมายงาน

กิจกรรมนอกหลักสูตร

9. การอบรมครูประจำการ
10. ความมั่นคงในหน้าที่การงาน
11. การมีนโยบายให้ลาได้อย่างเพียงพอ
12. การจัดการสอนให้ครูอย่างเป็นธรรมและยุติธรรม
13. ครูได้รับเงินเดือนในอัตราที่เท่าเทียมกับอาชีพอื่นที่มีอบรมมา

เท่ากัน

ในปี ค.ศ. 1971 โรเบิร์ต แอล เบร์เก็ท (Robert L. Bergeth 1971: 6293-A) ได้ทำการศึกษาวจัยเกี่ยวกับขวัญในการปฏิบัติงานของครูจำนวน 545 คน โดยพิจารณาปัจจัยที่สำคัญ ๆ ได้แก่ ปัจจัยในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างครูใหญ่กับคณะครู ความสัมพันธ์ระหว่างคณะครู ความพึงพอใจในการสอน อัตราเงินเดือน เวลาที่ทำการสอน สถานภาพของครู ชุมชนที่ให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนในด้านอุปกรณ์ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมานานปี มีขวัญในการทำงานสูง
2. ครูที่มีความสัมพันธ์อันดีกับครูใหญ่ ความพึงพอใจในการสอน มีวัสดุอุปกรณ์ และมีความพึงพอใจที่ชุมชนให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนเป็นอย่างดี ครูจะมีขวัญในการทำงานสูงเช่นกัน

3. ครูที่ทำการสอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับขวัญในการปฏิบัติงานสูงกว่าครูที่ทำการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งความพึงพอใจในงานสอน และสถานภาพของครู รวมทั้งมีวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานอย่างเพียงพอ จะช่วยให้ครูมีขวัญสูง

ในปี ค.ศ. 1974 มาเชโล พุซ่า ซาเทนเตส (Marcelo Pusa Satentes 1974: 3361-3362-A) แห่งมหาวิทยาลัยคาโรไลนาเหนือ ที่แชลเฟิล ฮิล ได้ศึกษาวจัย

เกี่ยวกับขวัญในการปฏิบัติงานของโรงเรียน 5 ตำบล ในจังหวัดโกตาบารู ฟิลิปปินส์ พบว่า

1. ลักษณะพิเศษทางส่วนตัวและสังคมเศรษฐกิจของครูไม่มีความแตกต่างกันในค่าเฉลี่ยของขวัญในการปฏิบัติงาน นอกจากมิติของขวัญในการปฏิบัติงาน
- 2 ประการคือ ความสัมพันธ์ระหว่างครู กับสิ่งแวดล้อมความสะอาดและบริการของโรงเรียน
2. ครูที่เลือกอาชีพสอนเป็นอันดับแรกโดยไม่คำนึงถึงโรงเรียนมีขวัญในการปฏิบัติงานสูงกว่าครูที่ไม่ได้เลือกอาชีพการสอนเป็นอันดับแรก
3. ขวัญในการปฏิบัติงานเป็นผลผลิตสัมพันธ์ต่อทัศนคติของจิตใจและอารมณ์ของครูที่มีต่อองค์ประกอบของงานการปฐมนิเทศก์ และลงใจให้เข้าทำงาน จะเป็นปัจจัยที่ปฏิสัมพันธ์กับองค์ประกอบของงาน
4. ครูตามโรงเรียนตำบล แตกต่างกันในประเด็นที่เกี่ยวกับขวัญในการปฏิบัติงานต่อไปนี้ คือความสัมพันธ์กับครูใหญ่หรือศึกษานิเทศก์ ความพึงพอใจในการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างครู เงินเดือนครู สถานภาพของครู การช่วยเหลือการศึกษาของชุมชน และประเด็นที่เกี่ยวกับหลักสูตร พฤติกรรมผู้นำของครูใหญ่หรือศึกษานิเทศก์ มีผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครู

โรเบิร์ต ซี ไรท์ (Robert C. Rice 1978 : 3862-A-3863-A)

แห่งมหาวิทยาลัยไอโอวา ได้ทำการวิจัยการเปรียบเทียบความเข้าใจต่อระเบียบวินัยของโรงเรียน ระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียน พบว่าสิ่งที่เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดเกี่ยวกับเรื่องวินัยคือ การขาดความสนใจของนักเรียน ในเรื่องระเบียบวินัย ความเกียจคร้าน และการติดยาเสพติด เช่น การสูบบุหรี่และพวกแอลกอฮอล์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของครูวิทยาคำลัตรี

งานวิจัยในประเทศ

เจนวิทย์ ผาลูช (2521 : 73-76) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของครูวิทยาคำลัตรีระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากกลุ่มตัวอย่าง 176 คน ใน 47 โรงเรียนของเขตการศึกษา 11 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาของครูวิทยาคำลัตรีคือ นักเรียนขาดทักษะในการอ่าน และค้นคว้า ขาดตำราและเอกสารที่ส่งเสริมการสอน ความต้องการมากที่สุดของครูคือ ห้อง

ปฏิบัติการที่มีส่วนสัดโดยเฉพาะ และมีอุปสรรคการล่อลุ่มบุงรัญ ความต้องการในด้านแรงจูงใจที่มากที่สุดคือ ให้ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็น ให้ครูมีส่วนร่วมในการคิด และตัดสินใจเพื่อสร้างสรรคทางวิทยาค่าลตร์

อลิสรา คิริศรี (2521 : 95-96) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของครูวิทยาค่าลตร์โดยวิธีสัมภาษณ์ และออกแบบลอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถาบันผลิตครูวิทยาค่าลตร์ อาจารย์ผู้สอนวิชาวิธีสอนวิทยาค่าลตร์ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยม สังกัดกรมสามัญศึกษา หัวหน้าสายวิทยาค่าลตร์ ครูวิทยาค่าลตร์ และนักเรียน โดยลุ่มตัวอย่างประชากรแบบแบ่งชั้น จากแต่ละภาคการศึกษา รวมทั้งกรุงเทพมหานคร ได้ตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 745 คน ผลการวิจัยพบว่า ทั้งผู้บริหาร และหัวหน้าสายวิชา มีความเห็นว่าปัญหาการปฏิบัติงานของครูวิทยาค่าลตร์ คือครุขาดความรับผิดชอบ รองลงมาคือสังกัดมากกว่า 1 สายวิชา และหัวหน้าสายมีความเห็นว่า ปัญหาในการล่อนวิทยาค่าลตร์หลักลู่ตรใหม่ คือครุต้องทำงานทั้งด้านการเตรียมเก็บ รักษา และซ่อมแซมอุปกรณการทดลอง สำหรับการศีกษาหลักลู่ตรนั้น โรงเรียนส่วนใหญ่เปิดโอกาสให้ครุเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการโดยวิธีส่งไปอบรม รองลงมาคือเปิดโอกาสให้ศีกษาต่อ

พินิจ วรธณีเวชศิลป์ (2522 : 52-53) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนวิชาเคมี ในด้านต่าง ๆ เช่น หลักลู่ตร บุคลากร เนื้อหา กิจกรรม เทคนิคการล่อน อุปกรณการประเมินผลการล่อน และปัญหาการเรียนของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบลอบถามกับครุที่ล่อนวิชาเคมี จำนวน 25 คน และนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 380 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ครุที่ล่อนวิชาเคมีลอบการศีกษาอย่างน้อยปริญญาตรี ครุส่วนมากศีกษาวิชาเคมีเป็นวิชาเอก และครุส่วนมากได้ผ่านการอบรมเกี่ยวกับการล่อนเคมีในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากสถาบันส่งเสริมการล่อนวิทยาค่าลตร์และเทคโนโลยีมาแล้ว
2. ปัญหาที่ครุล่อนวิชาเคมีพบในระดับน้อย ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการจัดช่วโมงล่อน การล่นับลุ่นให้ครุได้รับความรู้เพิ่มเติม การอธิบาย วิธีการทดลอง ตลอดจนแบบเรียนในเรื่องความถูกต้องของการให้นิยามคำศัพท์ต่าง ๆ การใช้ทฤษฎี และลู่ตรต่าง ๆ

3. ปัญหาที่ครูสอนวิชา เคมีพบในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับความร่วมมือของฝ่ายบริหารในการจัดสรรงบประมาณให้แก่การสอนวิชา เคมี เนื้อหาวิชา เคมี ความสามารถของครูในการปฏิบัติการทดลอง ตลอดจนการวัดผลและประเมินผลวิชา เคมี

4. ปัญหาที่ครูสอนวิชา เคมีพบในระดับค่อนข้างมาก ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับแบบเรียนในเรื่องความชัดเจนของคำอธิบาย

5. ปัญหาที่ครูและนักเรียนมีในระดับมาก ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการสอนเคมีในเรื่องหลักการคำนวณเคมี

6. ปัญหาที่ครูและนักเรียนมีในระดับมากที่สุด ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการเขียนลំการเคมี

7. ครูสอนวิชา เคมีส่วนมากเห็นว่า เอกสารประกอบการสอนยังไม่เพียงพอ และไม่ทันสมัย

8. นักเรียนส่วนมากเห็นว่ามีโอกาสการสอนดีแล้ว มีโอกาสได้ทำการทดลอง เข้าใจถึงคุณค่าและความสัมพันธ์ของวิชา เคมีที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และเข้าใจถึงวิธีการเรียนวิชา เคมีที่เป็นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความสำคัญในการทดลอง

นางสังข์ จ่าปาเทศ (2522 : 57-62) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของครู และนักเรียนเกี่ยวกับการสื่อการศึกษา และสำรวจคุณภาพและประสิทธิภาพของสื่อการศึกษาวิชาชีววิทยา หลักสูตรสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยใช้แบบสอบถามครู 54 ฉบับ และนักเรียน 574 ฉบับ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูมีครูมีปัญหาในด้านความรู้เพิ่มเติม แนวทางตั้งคำถาม หนังสืออ่านเพิ่มเติม และเทคนิคในการใช้อุปกรณ์ที่เคมีปริมาณน้อยเกินไป ครูมีความต้องการให้คู่มือครูอำนวยความสะดวกในด้านเนื้อหา การตั้งคำถาม ภาษา และการอธิบายเหตุผล อุปกรณ์ทดแทน และเทคนิคในการทดลอง

2. หนังสือแบบเรียนมีปัญหาในด้านเนื้อหาไม่ตรงกับความสนใจของนักเรียน ช้าช้า สรุปรูปไม่ชัดเจน อธิบายวกวนไม่เป็นลำดับ การทดลองและแบบฝึกหัดมีปริมาณ

และการจัดแบ่งไม่เหมาะสม และไม่น่าสนใจ เพราะง่ายเกินไป ไม่บอกจุดมุ่งหมายของ การทดลอง ครูและนักเรียนต้องการให้ปรับปรุงแบบเรียน ให้มีเนื้อหาและกิจกรรมลุ่มหลวมกัน ในแบบเรียนทั้ง 4 เล่ม

3. ปัญหาด้านสื่อการสอนไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน และผู้สอนไม่ ใช้เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์ เพราะเปิดใช้ลำบาก

4. นักเรียนไม่ค่อยทำการทดลอง เพราะอุปกรณ์ไม่เพียงพอ มีสภาพ ไม่สมบูรณ์ ทำการทดลองไม่ได้ผล บางการทดลองง่ายเกินไป และบางการทดลองต้องรอผล นานเกินไป

ปัญหา อุทัยพัฒน์ (2523 : 40-41) ได้ศึกษาปัญหาในการสอนปฏิบัติการ วิทยาศาสตร์ สาขาชีววิทยา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างประชากร เป็นครูชายและครูหญิงในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ รวมทั้งสิ้น 279 คน โดยใช้ แบบสำรวจซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่าครูมีปัญหาหลายด้าน เช่น ด้านการเตรียมการสอน ครูไม่สามารถนำเอาเนื้อหาวิชาชีววิทยามาผสมผสานกับการสอนปฏิบัติการได้ ด้านปริมาณ และ เครื่องมือวิทยาศาสตร์ไม่ดีและไม่เพียงพอ ทักษะและการใช้อุปกรณ์วิทยาศาสตร์ยังไม่ดีพอ ด้าน ความปลอดภัยในการทำกิจกรรมการทดลองมีการแนะนำน้อย ด้านความสนใจและตั้งใจเรียน ของนักเรียน นักเรียนขอให้ครูสรุปผลการทดลองให้

กิลลา โหรวชิย (2523 : 86-91) ได้ศึกษาปัญหาการสอนวิทยาศาสตร์ หลักสูตร สลัวท. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของครูโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร ในด้าน วุฒิครูและประสบการณ์ในการสอน การอบรมสัมมนา ภาระหน้าที่ หลักสูตร แบบเรียน คู่มือครู วิธีสอน เวลาเรียน สภาพห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ การเตรียมการสอน การวัดผล และประเมินผล อันเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ส่งไปยังตัวอย่างประชากร ซึ่งเป็นครูวิทยาศาสตร์ใน โรงเรียนราษฎร์ จำนวน 51 โรงเรียน จำนวน 169 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่มี วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ประสบการณ์การสอนส่วนมากต่ำกว่า 5 ปี ครูมีภาระมากทั้งในงานสอน และงานอื่น ๆ ครูส่วนใหญ่ได้รับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการสอนวิทยาศาสตร์หลักสูตร สลัวท. ด้านความช่วยเหลือจากโรงเรียน ครูได้รับน้อย ในด้านวัสดุอุปกรณ์วิทยาศาสตร์และอุปกรณ์

การสอน ปัญหาในการปรับปรุงการเรียนการสอนคือ งบประมาณของโรงเรียนและการสนับสนุนจากโรงเรียน ตัวผู้เรียนส่วนใหญ่ขาดความสนใจและตั้งใจเรียน ติดนิสัยคอยให้ครูบอก หรือคอยเชื่องฟังครูแต่เพียงฝ่ายเดียว เวลาสอนแต่ละคาบค่อนข้างน้อย และครูไม่สามารถสรุปเนื้อหาจากวิธีสอนให้แก่ักเรียนได้พอ ครูขาดหนังสือประกอบเพิ่มเติมและไม่มีแหล่งค้นคว้าในโรงเรียน วัสดุอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ตามบทเรียนส่วนใหญ่มีคุณภาพต่ำอายุได้ง่าย

อรรถศิษฏ์ สัมรรถการอักษรกิจ (2524: 38-39) ได้ศึกษาปัญหาในการสอนปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของครูชายครูหญิงในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในกรุงเทพมหานคร ตัวอย่างประชากรประกอบด้วยครูชายครูหญิงในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ รวม 311 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูมีปัญหาในด้านต่าง ๆ หลายด้าน เช่น ด้านการเตรียมการสอน ครูไม่สามารถเอาเนื้อหาวิชามาผสมผสานกับการสอนปฏิบัติการได้ ด้านคุณภาพและปริมาณของเครื่องมือวิทยาศาสตร์ไม่ดีและไม่เพียงพอ ด้านทักษะและการใช้อุปกรณ์วิทยาศาสตร์ไม่พอเพียง ด้านความปลอดภัยในการทำกิจกรรม เช่น การทดลองมีการแนะนำอันตรายและแนะวิธีใช้อุปกรณ์ก่อนทำการปฏิบัติการ ด้านความสนใจและตั้งใจเรียนของนักเรียน นักเรียนชอบให้ครูสรุปผลการทดลองให้ และปัญหาในการสอนปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของครูชายครูหญิงทั้งในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์มีปัญหาไม่แตกต่างกัน

สิรินทร สุนทรภาวิวัฒน์ (2525: 79-82) ได้ศึกษาถึงปัญหาการประเมินผลการเรียนการสอนของครูวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นครูวิทยาศาสตร์ จำนวน 177 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ผลการวิจัยพบว่า ครูวิทยาศาสตร์ประสบปัญหาจากการสร้างข้อสอบวัดพฤติกรรมด้านทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับปานกลางและต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนการสอนทุกด้านในระดับมาก คือ ต้องการให้มีการสร้างข้อสอบมาตรฐานให้ครูยืมใช้ ต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนจัดหาเอกสารตำรา และอุปกรณ์ในการประเมินผลการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์เพิ่มเติม ต้องการให้ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนติดตามความก้าวหน้าในด้านการประเมินผลการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์อยู่เสมอ และต้องการให้มีการจัดอบรมครูวิทยาศาสตร์ เรื่องการประเมินผลการเรียนการสอน

พัชรี พิพัฒน์วรรณกุล (2525 : 75-78) ได้ศึกษาปัญหาการล่อนวิชา วิชาคำสัตรีภาคคำนวณในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา แบบเรียน การเรียนการสอนและความรู้ พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ที่นำมาใช้ในวิชาวิชาคำสัตรีของ นักเรียน พร้อมทั้งเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูกับนักเรียนเกี่ยวกับปัญหานั้น ๆ โดยส่ง แบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครู ที่ล่อนวิชาคำสัตรีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 400 คน รวม 430 คน ผลการวิจัยพบว่า ความเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาด้านแบบเรียน การเรียนการสอน และความรู้อื่นๆ พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ที่นำมาใช้ในวิชาวิชาคำสัตรีของนักเรียนอยู่ที่ระดับต่างกัน แต่สำหรับปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ครูและนักเรียนมีความเห็นตรงกันว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและนักเรียน เกี่ยวกับด้านเนื้อหาวิชาและแบบเรียนไม่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แต่ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนและพื้นฐาน ทางคณิตศาสตร์ที่นำมาใช้ในวิชาวิชาคำสัตรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

สุภาพ รักนิ่ม (2526 : 72-74) ได้ศึกษาปัญหาการจำกัดกิจกรรมการทดลอง วิชาวิชาคำสัตรี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตการศึกษา 2 โดยศึกษาปัญหาใน 5 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการก่อนทำกิจกรรมการทดลอง ด้านการทำกิจกรรมการทดลอง ด้านห้องทำ กิจกรรมการทดลอง ห้องประกอบด้านวัสดุอุปกรณ์การทดลองและด้านการรักษาความปลอดภัย โดยส่งแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นครูวิชาคำสัตรี 79 คน นักเรียน 714 คน ผู้บริหารโรงเรียน 20 คน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ 20 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในด้านต่าง ๆ ดังกล่าว ครูวิชาคำสัตรีอยู่ในระดับต่ำ ยกเว้นปัญหา ทางด้านรักษาความปลอดภัย ซึ่งครูวิชาคำสัตรีเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

เสือนันท์ โคตรอาษา (2527 : 85-86) ได้ศึกษาปัญหาและความ ต้องการของครูวิชาคำสัตรีในการสอนซ่อมเสริมวิชาวิชาคำสัตรีระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 11 โดยส่งแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นครูวิชาคำสัตรีระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 207 คน จาก 43 โรงเรียน การวิจัย พบว่า ปัญหาในการจัดสอนซ่อมเสริมของครูวิชาคำสัตรี คือ มีปัญหาในเรื่องเวลาสำหรับการสอนซ่อมเสริมไม่เพียงพอ การจัดเด็กเก่ง เด็กอ่อนปนกันสอนไม่ได้ผล ครูขาดเอกสาร

ตำราที่จะศึกษา นักเรียนไม่ตั้งใจเรียนในคาบซ่อมเสริม สื่อการเรียนการสอนมีไม่พอ ครูมีชั่วโมงมากเกินไป จำนวนนักเรียนแต่ละห้องมีมากเกินไป ครูมีหน้าที่พิเศษมาก และครูมีกิจกรรมท่ามาก และครูมีความต้องการให้ สลัท. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดประชุมปฏิบัติการสร้างสื่อการสอน ต้องการให้โรงเรียนมีห้องสำหรับเรียนซ่อมเสริม โดยมีสื่อการเรียน เช่น สไลด์ บทเรียนสำเร็จรูป ให้นักเรียนเรียนด้วยตนเอง ต้องการให้โรงเรียนมีหน่วยงานบริการสื่อการสอนเพื่อใช้ในการสอนซ่อมเสริมอย่างเพียงพอ ต้องการให้ สลัท. หน่วยงานนิเทศก์ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดอบรมครู เกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริม

งานวิจัยในต่างประเทศ

สเปนเซอร์ เบนเนต (Spencer Bennett 1967: 52-54) ได้ทำการศึกษาถึงการสอนวิทยาศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในรัฐเท็กซัสพบว่า

1. อุปสรรคการสอนวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่เพียงพอ
2. โดยทั่วไปการปฏิบัติการจะรวมอยู่ในการสอนวิทยาศาสตร์ การปฏิบัติการจะรวมถึงการให้นักเรียนทำเอง การสาธิตปัญหาเฉพาะตัว การค้นคว้าจากหนังสือ และงานกลุ่ม

3. โดยทั่วไปครูใช้หนังสือประกอบการสอนหลายเล่ม

4. ปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขมีดังนี้

1. ต้องการเครื่องมือทดลองวิทยาศาสตร์มากขึ้น
2. ต้องการห้องเรียนและห้องทดลองวิทยาศาสตร์มากขึ้น
3. ต้องการเพิ่มเวลาในการสอนวิทยาศาสตร์มากขึ้น
4. ต้องการตำราที่ดี
5. ต้องการห้องเรียนที่มีนักเรียนน้อยกว่าเดิม

เคนเนท ดี มอร์เร (Kenneth D. Moore 1977: 145-149) ได้ทำการวิจัยเพื่อหาความมั่นคงของ เครื่องมือที่จะใช้ศึกษาปัญหาและความต้องการของครูวิทยาศาสตร์จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูระดับประถมศึกษา 60 คน และครูมัธยมศึกษา 80 คน โดยการสร้างแบบสอบถามที่แสดงปัญหาและความต้องการของครูวิทยาศาสตร์รวม 117 ข้อ เกี่ยวกับปัญหาของผู้เรียน

การวัดผลและประเมินผล การวัดขั้นเรียน วิธีสอน การเตรียมการสอน วัสดุอุปกรณ์ และการปรับปรุงการ เรียนการสอนวิทยาศาสตร์ ผลการศึกษาที่เกี่ยวกับความต้องการและปัญหาที่ครูประสบมากที่สุด คือ ความต้องการในด้านทักษะ พื้นฐานในการหาเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ ต้องการพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียน ในด้านความเข้าใจ ต้องการด้านเนื้อหา วิธีการสอนที่สูงขึ้น ส่วนปัญหาและความต้องการในด้านอื่น ๆ ที่สำคัญได้แก่ ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเตรียมการสอน และการนำนักเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการสอน ต้องการห้องสมุดทางวิชาการที่จัดให้กับครู โดยเฉพาะ และเครื่องมือที่ศึกษามีความเชื่อมั่นและแม่นยำตรงตามโครงสร้าง สามารถนำไปใช้กับปัญหาและความต้องการของครูวิทยาศาสตร์ ในระดับมัธยมศึกษา และประถมศึกษาได้เป็นอย่างดี

เคนเนท ดี มอร์เร และ เจ ดับบลิว แบลคเคนชิป (Kenneth D. Moore and J.W. Blankenship 1978: 513-518) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของครูวิทยาศาสตร์ เพื่อศึกษาลำดับความต้องการของครูจากปัญหาที่ประสบในการสอนวิทยาศาสตร์ ตัวอย่างประชากรเป็นครูวิทยาศาสตร์ 283 คน จาก 21 โรงเรียน ของเมืองแอริโซนา รัฐเทกซัส พบว่า สิ่งที่ครูวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาต้องการมาก 2 อันดับแรก คือ พัฒนาทักษะการหาเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ และการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีสอน ลำดับความต้องการที่น้อยที่สุดคือ การประเมินผลและรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนที่เรียนวิทยาศาสตร์ และยังพบว่า ครูวิทยาศาสตร์ที่ทำการสอนในระดับชั้นและวิชาที่ต่างกันต้องการความช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน ครูวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษาต้องการเกี่ยวกับการได้รับประสบการณ์ทางวิทยาศาสตร์ที่เป็นจริงมากที่สุด ส่วนครูที่มีประสบการณ์ในการสอนไม่เกิน 6 ปี มีความต้องการสูงในเรื่อง การได้รับการอบรม ฝึกฝนเกี่ยวกับวิธีสอนวิทยาศาสตร์ ครูที่ถนัดสอนวิชาฟิสิกส์ต้องการมากที่สุดในเรื่อง การปรับปรุง เนื้อหาวิชาให้สูงขึ้น

ยูจีน แอล เชียพเพทา และคณะ (Eugene L. Chiappetta and others 1978: 233-237) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาสิ่งที่ครูวิทยาศาสตร์ต้องการในการปรับปรุงสมรรถภาพการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา โดยศึกษาจากครูวิทยาศาสตร์และผู้บริหาร ๓๖๖ คน ที่เป็นสมาชิกของสมาคมเพื่อการวิจัยการสอนวิทยาศาสตร์แห่งชาติ (National Association for Research in Science Teaching) จำนวน 300 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูได้ตอบคำถามเกี่ยวกับสมรรถภาพตามที่มีปัญหาและความต้องการ ทั้งหมด 432 ข้อ

มีปัญหาที่สำคัญและสามารถนำไปใช้ปรับปรุงสมรรถภาพของครูวิทยาคำาสตร์ได้เป็นอย่างดี คือ การคัดสิ่งแวดลอม และเครื่องอำนวยความสะดวกในการทำงานของครู ความต้องการความช่วยเหลือในการเตรียมการสอนและการคัดสอนในชั้นเรียน ต้องการพัฒนาในด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับเนื้อหาวิทยาคำาสตร์ ต้องการให้คัดกิจกรรมการทดลองที่ได้ผล ต้องการเข้าใจวิธีสอน โดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และต้องการในด้านภาวะวัดผลและประเมินผล

ศูนย์วิทยพัทพยาบาล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย